

FREDERIKSBERG
KOMMUNE

Technics

HANDICAPPOLITIK

2019-2022

Titel: Handicappolitik 2019-2022
Udgivet af: Frederiksberg Kommune
Smallegade 1
2000 Frederiksberg

Januar 2019

Foto: Kasper Nybo
Grafisk design: Heidi Borg
Tryk: Frederiksberg Bogtryk

Vedtaget af Kommunalbestyrelsen den 27. august 2018

Skriv til ssa-omraadet@frederiksberg.dk, hvis du har kommentarer og ideer til, hvordan vi skal nå målene i Handicappolitik 2019-2022.

FORORD

Frederiksberg skal være en rummelig by med plads til alle, hvor byrummet er tilgængeligt og borgere med handicap har nemt ved at deltage aktivt i byens liv og bringe egne ressourcer og kompetencer i spil igennem uddannelse, arbejde, og fritidsliv. Fysiske eller psykiske handicap må ikke være en hindring for at kunne udfolde sig. Vi skal give den enkelte det bedste afsæt for at nå længst muligt med egne ressourcer. Det skal handicappolitikken være med til at understøtte.

Skal vi lykkes med det, skal byens netværk og alle gode kræfter inddrages. Hos den enkelte borger, i familien, det nære netværk, boligområderne, på arbejdspladsen, i foreningslivet, forretningslivet og kommunen. Vi skal sikre lige adgang og tilgængelighed for alle. Det handler ikke om, at alle bare skal klare sig selv, men om at vi har ansvar for både os selv og hinanden.

Handicappolitikken er det fundament vi står på, når vi skal understøtte at Frederiksbergborgere med handicap får samme muligheder som byens øvrige borgere for at skabe sig en tilværelse med højest mulig livskvalitet og samme mulighed for at udnytte deres potentiale på lige fod med andre.

Handicappolitikken skal også medvirke til at der skabes sammenhæng i indsatsen og gode overgange mellem borgernes forskellige livsfaser – fra barn til ung, ung til voksen, og til livet som ældre. Ligesom handicappolitikken

skal være med til at øge bevidstheden og forbedre grundlaget for et ligeværdigt møde mellem mennesker med og uden handicap i alle samfundets sfærer.

Mange har bidraget med værdifulde indspil til vores nye handicappolitik: Borgere, samarbejdspartnere, råd og brugerorganisationer. Ikke mindst har Handicaprådet bidraget konstruktivt i samarbejdet om handicappolitikken. Vi vil gerne rette en varm tak til alle for det store engagement.

Der venter nu et arbejde med at gøre politikens mål til virkelighed. Livet i byen og i civilsamfundet er også rammen om den enkeltes liv. Frederiksberg Kommune skal sammen med borgere, foreninger, organisationer og virksomheder bidrage til at nedbryde barrierer og bane vejen for at opfylde politikens mål.

For at give dette samarbejde retning og indhold vil der blive udarbejdet en årlig handleplan. Hvert år vil vi, i dialog med borgere og samarbejdspartnere følge op på, hvad der sikrer den rette udvikling.

Vi ser frem til at samarbejde om at skabe de bedste forudsætninger for at borgere med fysiske og psykiske handicap i alle aldre, får mulighed for at skabe sig et godt liv og føle sig som en del af fællesskabet.

Jørgen Glenthøj
Borgmester

Pernille Høxbro
Formand for Socialudvalget

HANDICAPPOLITIKKENS PRINCIPPER

Politikken tager afsæt i FN's handicapkonvention, og bygger helt overordnet på fire grundprincipper:

MANGFOLDIGHED

Borgere med handicap er kvinder og mænd, piger og drenge, der lever med en funktionsnedsættelse. De kommer fra alle dele af samfundet. De har personlige fortællinger, drømme og visioner. Mange lever et selvstændigt liv på samme vilkår som andre. Andre har et større behov for støtte. Der er således store indbyrdes forskelle i deres handicap, fra fysiske og psykiske handicap til sindslidelser. De udgør en del af den menneskelige diversitet. Hverken baggrund eller forudsætninger skal afgøre muligheden for at deltage i samfundslivet, men vejen vil være forskellig fra person til person. Individuelle forudsætninger, behov og ønsker skal være i centrum.

TILGÆNGELIGHED

Mobilitet og tilgængelighed er en vigtig forudsætning for et aktivt arbejdsliv, uddannelsesliv, familieliv, foreningsliv mv. Adgang til byen, kulturlivet og fritidstilbud og andre indendørs og udendørs faciliteter og tilbud skal være tilgængelige for at deltage i og bidrage til samfundslivet. Det gælder også transportmuligheder og tilgang til information, tjenester, kommunikation og digitale løsninger. Den fremtidige planlægning skal, videst muligt, baseres på en tænkning om at løsninger skal kunne anvendes af alle personer uden behov for tilpasning eller særlig udformning, ud fra principperne om universelt design.

INKLUSION

At være fuldt inkluderet i samfundet er at være anerkendt og værdsat som ligeværdig borger og opleve sig som deltager i fællesskabet. Den enkelte skal have mulighed for at bringe egne ressourcer og kompetencer i spil, og være medskaber i fællesskabet og byens sociale liv. Det kræver noget af alle byens borgere, samfund og kommune, når der skal skabes fællesskaber for alle.

AKTIVT MEDBORGERSKAB

Aktivt medborgerskab forstås som den aktive deltagelse i byen. Det handler både om at gøre brug af de demokratiske rettigheder, og om at tage ansvar for fællesskabet og sine medborgere, uanset baggrund. Det handler om den enkeltes mulighed for at blive en aktiv deltager og bidrage i byens foreninger, lokale boligområder, skoler, i nære relationer mv. Det handler om, at den enkelte sættes i stand til, og gives mulighed for at blive medskaber af løsninger for sig selv og fællesskabet.

Handicappolitikken tager afsæt i FN's Handicapkonvention og den danske lovgivning, der har til formål at sikre, at alle borgere, uanset et handicap, har mulighed for at bidrage med deres ressourcer i samfundslivet på lige fod med andre.

FN'S HANDICAPKONVENTION: Artikel 3 – Generelle principper

Konventionens principper er:

- a) Respekt for menneskets naturlige værdighed, personlige autonomi, herunder frihed til at træffe egne valg, og uafhængighed af andre personer
- b) Ikke-diskrimination
- c) Fuld og effektiv deltagelse og inklusion i samfundslivet
- d) Respekt for forskellighed og accept af personer med handicap som en del af den menneskelige mangfoldighed og af menneskeheden
- e) Lige muligheder
- f) Tilgængelighed
- g) Ligestilling mellem mænd og kvinder
- h) Respekt for de udviklingsmuligheder, som børn med handicap har, samt respekt for deres ret til at bevare deres identitet.

De forenede Nationer (2009): Konventionen om rettigheder for personer med handicap

Handicappolitikken bygger også på de principper, der er bærende for den danske handicappolitik om kompensation, sektoransvar, solidaritet og ligebehandling.

Handicappolitikken står på Frederiksbergstrategien og dens værdigrundlag om livskvalitet i hverdagen, plads til alle og muligheden for at være en del af et fællesskabet. Handicappolitikken præciserer de særlige forhold, hvor der er brug for opmærksomhed, sådan at borgere med fysiske eller psykiske handicap kan deltage i samfundslivet på lige vilkår med andre.

RESSOURCER, NETVÆRK OG FÆLLESSKABET I CENTRUM

Alle borgere på Frederiksberg har det samme behov for tryghed, et sundt helbred og for at kunne bidrage positivt til byen og samfundet. Det gælder ikke mindst for de borgere, som handicappolitikken skal være med til at sikre gode livsbetingelser for.

Det er borgere, som på grund af fysiske og psykiske handicap har brug for særlig opmærksomhed for at kunne deltage i samfundslivet på lige fod med andre. Det handler om at skabe de bedste betingelser og forudsætninger for at kunne leve et godt liv på egne præmisser.

Vi skal blive gode til se ressourcer og muligheder i hinanden, frem for alene at fokusere på de begrænsninger som et handicap kan medføre. Det gælder i familien, netværk, boligområder, virksomheder og foreningsliv mv. Med den rette støtte og kompensation til personer med handicap kan vi hjælpe til at gøre ressourcerne gældende og udnytte de personlige ressourcer. For nogle er målet at leve et selvstændigt liv med uddannelse, beskæftigelse og egen bolig. For andre med særlige behov er målet øget livskvalitet og et værdigt liv.

Den enkelte borger står ikke alene. Den enkelte skal altid være i centrum, men omgivelserne – de nære netværk, arbejdspladserne, boligforeningerne, de frivillige foreninger og mange flere – er en uvurderlig ressource i den enkeltes liv, som kan være rygstødet til at gribe nye muligheder. Det handler ikke om at den enkelte bare skal klare sig selv – men en overbevisning om, at vi har et ansvar for både os selv og hinanden. Vi har i dag erfaringer for, at mange barrierer kan nedbrydes eller overvindes gennem målrettede indsatser, som involverer de mange gode kræfter i Frederiksberg.

Politikken henvender sig derfor både til den enkelte borger og til de mange medborgere, som i familien, i vennekredsen, i boligområdet, i virksomhederne og i foreningslivet kan være med til at skabe gode rammer om den enkeltes liv og bidrage til at gøre Frederiksberg til en handicapvenlig by.

HANDICAPPOLITIKKENS MÅL

På Frederiksberg er det ambitionen, at alle borgere har mulighed for at bidrage med deres ressourcer. Den enkelte borger skal derfor støttes i at håndtere og nedbryde de barrierer, der begrænser dem i at kunne bidrage og deltage i samfundet og byens liv på lige fod med andre.

Det er målet at en større andel af borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser:

- **udnytter egne evner og mestrer eget liv på egne betingelser**

Målet er at børn, unge og voksne skal udfolde deres personlige ressourcer og kompetencer. De skal opleve at have indflydelse på egen hverdag og leve et liv på egne præmisser, som alle andre. Det handler om at øge borgerens selvstændighed.

Forskelle i livschancer grundlægges tidligt og her vil der være opmærksomhed på, at børn og unge med handicap får et godt børne- og ungdomsliv. Frederiksberg Kommune medvirker aktivt til, at børn og unge oplever at trives og udvikles i de fællesskaber, de er en del af, – og sikres faglig, personlig og social udvikling. Der skal være en kobling til den sammenhængende børnepolitik og fokus på tidlig opsporende indsats. Inddragelse af og samarbejde med forældre og pårørende er en fundamental del af arbejdet.

- **har samme muligheder for at leve et sundt liv som andre borgere**

Sundhed, trivsel og livskvalitet hænger sammen. Målet er at støtte borgere med handicap i en så aktiv og selvstændig tilværelse som muligt, med hjælp af de sundhedsrelaterede ydelser og hjælpemidler. Det betyder bl.a. at borgere i Frederiksberg Kommune har let og lige adgang til kommunens sundhedstilbud og at byens lokale foreninger, herunder idrætstilbud støttes.

- **er aktive i samfunds-, forenings og det demokratiske liv**

Målet er at se på muligheder og barrierer for at fremme, at mennesker med handicap deltager aktivt i byens fællesskaber og sociale liv. Børn, unge og voksne med særlige behov skal gives plads og inkluderes i fællesskabet med udgangspunkt i deres behov og muligheder. Frederiksberg Kommune bygger videre på det gode samarbejde med virksomheder, foreninger og institutioner.

- **gennemfører en ungdoms- og videreuddannelse**

Målet er at flere gennemfører en uddannelse, som kan antage mange former. Frederiksberg Kommune arbejder proaktivt, udbreder viden om muligheder, og arbejder for at understøtte et inkluderende uddannelsessystem og læringsmiljø. Der er særligt fokus på en forstærket indsats, som skal sikre gode overgange fra skole til ungdomsuddannelse og støtte fra uddannelse til arbejdsmarked.

- **er aktivt bidragende på arbejdsmarkedet**

Målet er at nedbryde barrierer og bane vejen for at flere mennesker med handicap bliver en aktiv del af arbejdsmarkedet. Frederiksberg Kommune har fokus på den gensidige værdiskabelse for den enkelte og virksomheden – og på at bygge bro mellem borger og virksomhed. Det sker ud fra en tilgang om at se på ressourcer og muligheder, frem for begrænsninger. Deltagelse på arbejdsmarkedet kan have mange former, og formålet er ikke altid økonomisk selvstændighed. Øget livskvalitet kan være et primært mål for nogle borgere.

- **lever i trygge og tilgængelige bolig- og nærmiljøer**

Mennesker med handicap skal føle sig trygge, og bo i boligområder, som ikke er afsondret fra byens fællesskab. Der skal være boliger til flere faser i livet, og de skal være tidssvarende.

- **møder en helhedsorienteret indsats og sammenhængende overgange**

Målet er helhedsorientering og kontinuitet. Indsatser og ressourcer skal koordineres og sammentænkes på tværs af forvaltningsområder og i samspil med andre relevante aktører uden for kommunen, eksempelvis regioner. Det handler bl.a. om overgange fra barn til ung og ung til voksen, hvor såvel den enkelte som forældre og pårørende skal opleve, at der samarbejdes om at skabe trygge og gode overgange. Det gælder også ældre borgere med handicap og overgange til andre plejebestemmelser, herunder demens.

Handicappolitikken skal favne en mangfoldig gruppe af borgere, som har vidt forskellige forudsætninger og betingelser. Nogle borgere kan pga. deres handicap, ikke det samme som deres medborgere. Her skal støtten sigte mod en tilværelse på lige fod og i værdigt samliv med andre.

Arbejdet med at realisere målene vil ske systematisk igennem årlige handleplaner, hvor der vil blive fastsat konkrete effektmål. En rullende årlig handleplan vil sikre, at der kontinuerligt sættes fokus på dialog med borgere og samarbejdspartnere, og at vi adresserer de aktuelle udfordringer og muligheder på Frederiksberg.

PEJLEMÆRKER

På Frederiksberg har vi fastsat 4 pejlemærker, der skal give retning i arbejdet. Vi har her taget udgangspunkt i de mange ressourcer, muligheder og potentialer som handicappolitikken handler om.

De fire pejlemærker for politikken er:

1. Borgere med handicap er en ressource i eget liv og i samfundet
2. Det nære netværk er en ressource i livet for en borger med handicap
3. Fællesskabet er en ressource i livet for en borger med handicap
4. De fælles ressourcer i Frederiksberg Kommune skal sættes i spil og komme borgere med handicap til gode

PEJLEMÆRKE 1

BORGERE MED HANDICAP ER EN RESSOURCE I EGET LIV OG I SAMFUNDET

Alle mennesker har behov for at være i samspil med deres medmennesker. Alle har evner og ressourcer, som både kan bruges af den enkelte og være til glæde for omgivelserne. Det er den enkeltes ansvar at udvikle og udnytte sine evner så langt det er muligt, også til gavn for fællesskabet, og det er omgivelsernes ansvar at støtte den enkelte i dette. Det sker bl.a. gennem indsatser, som skal bidrage til empowerment, der gør den enkelte i stand til at træffe egne valg om deres liv og dagligdag. For de borgere der ikke har de samme ressourcer som deres medborgere, skal støtten sigte mod en tilværelse på lige fod og i værdigt samliv med andre.

Barrierer skal nedbrydes og overvindes. Der fokus på tilgængelighed i bred forstand. Det gælder både sociale barrierer for deltagelse i fællesskabet og fjernelse af fysiske barrierer, der skal sikre fysisk og kommunikativ tilgængelighed til byrummet og de tilbud og muligheder der er i det.

Det betyder, at

- Vi alle skal have et skærpet blik på mennesket og ressourcer, i stedet for funktionsnedsættelsen. Den enkelte skal, videst muligt, udvikle og udnytte sine evner i uddannelse og arbejde samt sociale fællesskaber, herunder i frivilligt arbejde.
- For borgere med fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser er støtte fra omgivelserne samt kompensation og rehabilitering, som bygger på den enkeltes ressourcer, vejen til selvbestemmelse og mestring af eget liv. Ambitionen er at borgere med handicap skal deltage og fastholdes på arbejdsmarkedet på lige vilkår med andre borgere, og med udgangspunkt i den enkeltes kvalifikationer og kompetencer. Der iværksættes udover de lovbestemte indsatser, en række indsatser for at støtte borgere med handicap i ordinære job eller i job på særlige vilkår, som for eksempel flexjob.
- Den enkelte skal have den nødvendige støtte til at udvikle og udnytte sine ressourcer, det omfatter blandt andet målrettede tilbud til borgere med særlige behov. Personlig støtte og velfærdsteknologi er centrale tiltag, som sætter borgeren i stand til at leve et selvstændigt liv.

PEJLEMÆRKE 2

DET NÆRE NETVÆRK ER EN RESSOURCE I LIVET FOR EN BORGER MED HANDICAP

Familie, pårørende og nære netværk, herunder venner, kollegaer, studiekammerater og naboer er en vigtig ressource. Livsnerven i det gode netværk er den tryghed, de følelsesmæssige bånd og de opdragende påvirkninger, som præger den enkelte, ikke kun i opvæksten, men også i det senere liv som samfundsborger. Det er derfor ikke mindst for børn og unge med et handicap afgørende, at familien inddrages i de indsatser, som skal styrke den enkeltes evner og kompetencer.

Ved overgangen til voksenlivet skal familien fortsat kunne være en vigtig ressource for den enkelte borger med handicap, men det skal være i respekt for den enkeltes integritet, selvbestemmelse og livsvalg. Udgangspunktet er, at det ved en åben tilgang og dialog kan lade sig gøre at skabe gode rammer for både en naturlig selvstændiggørelse og for den støtte, det er muligt at få fra familien.

Det betyder, at

- Det nære netværk og især familien, skal inddrages aktivt i den enkeltes rehabilitering som en del af et støttende netværk, på en måde, som bidrager til den enkeltes egen livsudvikling og selvstændighed.
- Denne inddragelse skal ske med respekt for den enkeltes selvstændighed og selvbestemmelse.

FÆLLESSKABET ER EN RESSOURCE I LIVET FOR EN BORGER MED HANDICAP

Alle mennesker lever i kontakt med andre, når de bor dør om dør i boligområderne, deltager i foreningslivet, mødes på arbejdspladsen og de mange andre sammenhænge, hvor mennesker færdes. Livet leves i tæt samspil med lokalsamfundet, som rummer mange udfordringer, tilbud og muligheder.

Det omgivende samfunds sociale ansvar kommer til udtryk i en bred variation af indsatser i den frivillige verden, i boligområderne og i virksomhederne, som i stigende omfang arbejder sammen for at skabe bedre rammer for inklusion og aktivt medborgerskab.

Det kræver noget af alle byens borgere, lokalsamfund og kommune, når der skal skabes fællesskaber for alle i Frederiksberg Kommune. Der er behov for åbenhed, og på at fokusere på ressourcer frem for handicap, både i den offentlige og private sfære af samfundslivet. Nogle barrierer kan være fordomme fra det omgivende samfund, og skyldes ofte manglende viden om handicap. Andre barrierer kan være lav selvopfattelse og manglede tro på egne evner. Dette skal ændres, så alle kan opleve sig selv som en del af et fællesskab.

En borger med handicap behøver ikke være aktivt udøvende for at være en del af det fællesskab som frivillige foreninger tilbyder. De kan som alle andre borgere bidrage aktivt til foreningerne på flere måder.

Det betyder, at

- Vi skal støtte op om den frivillige verden, som tager hånd om medborgere, som på grund af funktionsnedsættelser, manglende netværk eller andre problemer har brug for særlig støtte eller opmærksomhed og medvirker til inddragelse i lokalsamfundets fællesskaber i Frederiksberg Kommune.
- Virksomhedernes sociale ansvar skal understøttes med udvikling af både virksomhedernes betydning for omverden og deres forretningsgrundlag. Vi ser ressourcer og muligheder, frem for begrænsninger, og bygger bro mellem borgere og virksomheder.
- Vi skal øge kendskabet til støtteordninger og muligheder – og tabuer skal nedbrydes gennem oplysning, information og samarbejde.

PEJLEMÆRKE 4

DE FÆLLES RESSOURCER I FREDERIKSBERG KOMMUNE SKAL SÆTTES I SPIL OG KOMME BORGERE MED HANDICAP TIL GODE

Kommunen er som myndighed garant for, at borgernes rettigheder efter lovgivningen opfyldes, og at de nødvendige serviceydelser og tilbud leveres – uanset om de leveres af kommunen selv eller af andre leverandører. I Frederiksberg Kommune følger vi derfor løbende udviklingen i borgernes behov på de forskellige lovgivningsområder og tager initiativ til at håndtere nye udfordringer, når de opstår.

Borgernes livskvalitet og udfoldelsesmuligheder handler imidlertid om andet og meget mere end lovgivning. Livet i byen og i samfundet er også rammen om den enkeltes liv. Frederiksberg Kommune medvirker aktivt, og bygger videre på det gode samarbejde mellem de mange aktører i byen og i samfundet. Målet er at bringe alle gode kræfter i spil og arbejde sammen om at skabe nye løsninger, der kan skabe merværdi for borgere med handicap og for lokalsamfundet.

Både den enkelte borger med handicap og fællesskabet vil få gavn af, at vi i højere grad inkluderer handicappede i foreninger og organisationer. Nogle foreninger er måske ikke opmærksomme på at se mennesker med handicap som en ressource, der kan trækkes på i lighed med alle andre. Og på den anden side tænker mennesker med handicap måske ikke selv over, at de kan deltage i foreningslivet. Inklusionen kommer ikke altid af sig selv. Vi skal sammen være med til at sikre tilgængelighed, lige muligheder og gode livsbetingelser for alle borgere i Frederiksberg Kommune. Det skaber social sammenhængskraft.

Det betyder, at

- Kommunen skal have en helhedsorienteret tilgang til borgerne og byen, som løbende sikrer identificering og håndtering af nye udfordringer og løsningsmuligheder.
- Kommunen skal være facilitator af samarbejde mellem byens aktører, som understøtter borgernes muligheder for at opnå inklusion og aktivt medborgerskab.
- Kommunen skal som myndighed og serviceleverandør sikre de grundlæggende tilbud i forhold til tilgængelighed for borgere med handicap. Endvidere skal kommunen sikre forebyggelse og sundhedsfremme, undervisning og uddannelse, arbejdsmarkedsrettede og sociale indsatser samt kultur- og fritidsaktiviteter.
- Samarbejde mellem forvaltninger skal styrkes og koordineres, sådan at borgeren oplever et helhedsorienteret og kontinuerligt forløb.

MÅL

På Frederiksberg er det ambitionen, at alle borgere har mulighed for at bidrage med deres ressourcer. Den enkelte borger skal derfor støttes i at håndtere og nedbryde de barrierer, der begrænser dem i at kunne bidrage og deltage i samfundet og byens liv på lige fod med andre.

Det er målet, at en større andel af borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser:

- udnytter egne evner og mestrer eget liv på egne betingelser
- har samme muligheder for at leve et sundt liv som andre borgere
- er aktive i samfunds-, forenings og det demokratiske liv
- gennemfører en ungdoms- og videreuddannelse
- er aktivt bidragende på arbejdsmarkedet
- lever i trygge og tilgængelige bolig- og nærmiljøer
- møder en helhedsorienteret indsats og sammenhængende overgange

KONTAKT

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet
Frederiksberg Rådhus
Smallegade 1
2000 Frederiksberg
E-mail: ssa-omraadet@frederiksberg.dk

Handicaprådet
Frederiksberg Rådhus
Stuen, værelse 17
2000 Frederiksberg
Tlf. 3821 2113
E-mail: handicapraad@frederiksberg.dk